

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommiteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommiteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Als het antwoord op een andere manier is gegeven, maar onomstotelijk vaststaat dat het juist is, dan moet dit antwoord ook goed gerekend worden. Voor het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 *T.a.v. het verkeer tussen examinerator en gecommiteerde (eerste en tweede corrector):*
Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 *T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:*
Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn geen vakspecifieke regels vastgesteld.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Blok 1 Roem en imago in de hofcultuur

1 maximumscore 2

twee van de volgende:

- vermaak: het opluisteren van feesten (zoals banketten met tafel- en/of dansmuziek) / muziek bij theatrale voorstellingen
- ceremonieel: ter begeleiding van plechtigheden / bijzondere momenten (zoals kroning / huwelijk / intochten)
- studie / ontwikkeling / status: geschoold zijn in de muziek (en dans) hoorde bij de brede ontwikkeling van de ideale hoveling / hoorde bij een hoge maatschappelijke status

2 maximumscore 2

Er zingen alleen vrouwen.	niet
Er is sprake van verschillende toonhoogten die tegelijk klinken.	wel
De eerste inzet van "Christe" (0.01 sec.) is meerstemmig.	niet

indien drie antwoorden juist	2
indien twee antwoorden juist	1
indien een of geen antwoord juist	0

3 maximumscore 1

Het antwoord moet de volgende strekking hebben:

Het verhoogde de exclusiviteit / status van het hof. / Het aanzien van het hof steeg. / Het werd een nog groter voorrecht om aan het hof te verkeren of er op bezoek te mogen komen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

4 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

- De contrareformatie was de reactie (van de Kerk van Rome) op de Reformatie / protestantse afscheidingsbewegingen (in de zestiende eeuw onder Luther en Calvijn).
Het doel was de positie van de Rooms-katholieke kerk te versterken / te herstellen / afvalligen terug te laten keren (door de rijkdom van Gods schepping te tonen) en/of om te laten zien dat de Rooms-katholieke kerk zichzelf zag als het enige ware christendom

1

Opmerking

Alleen als beide onderdelen van de vraag juist benoemd zijn, 1 scorepunt toekennen.

- Het groter worden van het aandeel van religieuze muziek in de productie van Orlando kan in verband worden gebracht met de contrareformatie, omdat (een van de volgende):
 - Orlando in dienst was van het hof van Beieren en dit hof / Albrecht de contrareformatie steunde, zodoende werd er van Orlando verwacht/geëist dat hij meer religieuze muziek maakte.
 - in de visie van de Kerk van Rome de kunsten een belangrijk (propaganda-)middel vormden om de bevolking bij het Rooms-katholieke geloof te houden of terug te laten keren. Het hof van Beieren / Orlando kon daaraan bijdragen door een groter aandeel van zijn productie te wijden aan religieuze muziek.

1

5 maximumscore 2

- (stemgebruik) Het stemgebruik is soms karikaturaal/overdreven qua klankkleur (hoog en licht of zwaar en donker) en/of er wordt gebruikgemaakt van overdreven contrasten (hoog / laag, diep / scherp), wat komisch werkt
- (vorm) Het lied is in korte fragmenten opgedeeld, met abrupte / onverwachte overgangen (als dronkenmanspraat waarin telkens van onderwerp en toon wordt veranderd). De luisteraar wordt op het verkeerde been gezet, wat komisch werkt / De luisteraar herkent hier de wartaal / het onsamenvangende van dronkenmanspraat en dat werkt komisch

1

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

6 maximumscore 3

Het antwoord moet de volgende strekking hebben:

- Het humanistisch ideaal (van de renaissance) ging om een brede ontwikkeling van de mens op het gebied van (klassieke) kunst en wetenschap / het humanistisch ideaal was gericht op het beeld van de homo universalis 1
- twee van de volgende voorbeelden: 2
 - Het paneel uit de grotta toont de interesse van Isabella in muziek en/of toont Isabella's waardering voor kunst / vakmanschap (de trompe-l'oeil weergave van instrumenten).
 - Uit de collectie van antiquiteiten en naturalia blijkt dat Isabella zich verdiepte in geschiedenis / natuur / verre landen.
 - De studiolo of grotta toont de interesse van Isabella in de (eigentijdse) kunst of wetenschap, waarin aandacht is voor kloppend perspectief (zoals in het houten paneel / schilderijen).
 - De studiolo toont de interesse van Isabella in de (eigentijdse) kunst die wat betreft de inhoud geïnspireerd is door de klassieken (met allegorische, mythologische verwijzingen).
 - De studiolo toont de interesse van Isabella in de (eigentijdse) kunst die wat betreft de vorm geïnspireerd is door de klassieken (harmonieuze verhoudingen, aandacht voor anatomie van figuren, kloppende weergave van het landschap, naar de werkelijkheid geschilderd).

7 maximumscore 1

Isabella wordt gekroond door de godin van de schoonheid en haar zoon en/of Isabella wordt omringd / geëerd door personages die de kunsten verbeelden (muzikanten en/of een dichter/schrijver en/of een beeldend kunstenaar).

8 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

- Een portret moest lijken, natuurgetrouw zijn. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de gedetailleerde weergave van ogen / huid / haar en/of uit de aandacht voor de stofuitdrukking (de bontrand, de brocante stof in de mouwen en hoed etc.) 1
- De werkelijkheid moest geïdealiseerd worden (de natuur is niet volmaakt): Isabella wordt jeugdig weergegeven en/of haar (gelaats)trekken worden aangepast aan het ideaal 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

9 maximumscore 3

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

- voorstelling (twee van de volgende): 2
 - Chicago toont een veelheid aan namen van vrouwen / verwijst naar een veelheid aan belangrijke vrouwen uit de geschiedenis, deze vrouwen krijgen zo de plek in de geschiedschrijving die zij eerder niet kregen.
 - Chicago ruimt een plek in voor belangrijke vrouwen uit de geschiedenis, maar de vrouwen zelf zijn afwezig en daarmee wijst ze op de 'afwezigheid' van vrouwen in de geschiedschrijving.
 - Chicago toont een diner waarbij uitsluitend vrouwen de gasten zijn, een positie die zij (aldus Chicago) in de geschiedenis nooit toebedeeld kregen (zij hadden vaak een dienende functie).
 - Chicago plaatst (gestileerde) afbeeldingen van het vrouwelijk geslachtsdeel op veel borden, dit kan geïnterpreteerd worden als het oproepen van vragen over de weergave van en/of de positie van vrouwen in de kunst (de koppeling van vrouwen aan vruchtbaarheid en/of de seksualisering van vrouwen)
- materiaal en techniek (een van de volgende): 1
 - Chicago kiest voor materialen en technieken, zoals stof, borduren en keramiek, die in de kunstgeschiedenis geassocieerd werden met vrouwelijkheid.
 - Chicago kiest voor materialen en technieken die in de kunstgeschiedenis gekoppeld werden aan vrouwelijke arbeid / materialen en technieken die werden geschaard onder toegepaste kunst en huisvuil.
 - Chicago kiest voor materialen en technieken die op de academie vooral aan vrouwen werden onderwezen.
 - Chicago gebruikt materialen en technieken die te boek stonden als vrouwelijk / ondergeschikt en/of horende bij de toegepaste kunst in een autonoom kunstwerk en dat kan gezien worden als feministisch (een emancipatoire keuze).

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

10 maximumscore 2

Het antwoord moet de volgende strekking hebben:

- Op de foto is te zien dat Beyoncé het imago van sterke, onafhankelijke vrouw nastreeft doordat (een van de volgende): 1
 - Beyoncé zich hier (gelijktijdig) presenteert als beroemdheid / zelfbewuste artiest, gezien haar pose en blik (én als moeder met kind).
 - Beyoncé zich hier als moderne, zelfbewuste vrouw in een kunsthistorische traditie plaatst: de positie van Maria/madonna.
 - Beyoncé zich hier als zwarte, zelfbewuste vrouw plaatst op een positie (Maria/madonna) die eerder door witte vrouwen werd ingevuld.
 - Beyoncé zich op een lijn stelt met Maria/madonna, die (ook) gezien kan worden als symbool van kracht, inspiratie voor vrouwen.
- Beyoncé past haar imago aan het traditioneel vrouwbeeld aan, want (een van de volgende): 1
 - door de bloemen voldoet zij aan het traditionele beeld dat vrouwen lief / zoet moeten zijn.
 - door de sluier voldoet zij aan een traditioneel beeld van kuisheid / voldoet zij aan het beeld dat het huwelijk voor vrouwen het hoogste goed is.
 - doordat zij zich als moeder identificeert met Maria onderstreept zij het traditionele beeld dat voor vrouwen het moederschap 'heilig' is.
 - door zich te presenteren als zorgzame moeder (met kinderen op de arm) die tegelijkertijd mooi en sexy is (haardracht, kleding, blik en pose), wringt ze zichzelf in het keurslijf van zowel mooi als sexy als zorgzaam moeten zijn, wat vooral te maken heeft met het behagen van anderen (en dit past in het traditionele vrouwbeeld).
 - zij lijkt vooral te voldoen aan een traditioneel, door mannen bepaald, schoonheidsideaal (male gaze), onder meer door haar pose en deels ontblote presentatie.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Blok 2 Sterrendom in de danskunst

11 maximumscore 3

drie van de volgende:

- aandacht voor grote emoties / gevoelsleven, zoals de verliefdheid, de wraakgevoelens, het volgen van het gevoel in plaats van de rede
- onmogelijke / onbereikbare liefde, zoals de liefde voor de sylfide boven 'reële' aardse liefde voor Effie
- tragiek van het aardse / menselijke bestaan / doem of noodlot (inferieur aan gevoelsleven / fantasiewereld), zoals James die zijn bruid ziet trouwen met zijn vriend
- aandacht voor folklore en/of couleur locale, zoals de setting op het Schotse platteland

per juist antwoord

1

12 maximumscore 2

- Het dansen op spitzen waardoor de danseressen 'van de aarde loskomen' / het zwevende effect van een elf uitdrukken. Dit zorgt ervoor dat de ballerina niet menselijk lijkt / iets 'onmogelijks' doet en dat roept bewondering op / Dit vraagt een hoge technische vaardigheid die bewondering oproept
- Het dragen van een (doorschijnende, lange, witte) tutu waardoor de danseressen doorschijnend ogen als de nevel zelf. Dit zorgt ervoor dat de ballerina niet menselijk lijkt / iets 'onmogelijks' doet en dat roept bewondering op

1

1

13 maximumscore 1

Het antwoord moet de volgende strekking hebben (een van de volgende):

- De tsaren hechtten grote waarde aan grootse balletten ter vermaak van henzelf en hun gevolg. Om hoge kwaliteit te bewerkstelligen kregen getalenteerde dansmeesters/choreografen uit West-Europa een aanstelling aan het tsaristische hof en verzorgden de opleiding en/of producties.
- De tsaren staken grote sommen geld in balletproducties en/of de balletcultuur (opleiding, aanstellingen), waardoor het ballet in alle facetten (muziek, dans, theatervormgeving) tot grote bloei kon komen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

14 maximumscore 3

drie van de volgende:

- het inzetten van een beeldoffensief / het op grote schaal verspreiden van affiches
- een vergelijking trekken met sterren uit de Franse balletgeschiedenis (Vestris) / inspelen op Frans sentiment / Franse nationale trots
- het benadrukken van de hoogstaande kwaliteit van Russische dansers
- het gebruik maken van de naamsbekendheid van Anna Pavlova
- het gebruik maken van een bekend beeld (Taglioni) als inspiratie voor nieuwe affiches om herkenbaarheid / verwantschap te creëren
- het hinten op de belofte van vernieuwing, 'een ontdekking' (o.a. door de vergelijking met Vestris)
- het gebruikmaken van een in die tijd populaire, moderne stijl voor de vormgeving van het affiche (met een betoverend portret van Pavlova)

per juist antwoord

1

15 maximumscore 3

drie van de volgende:

- de freezes / de pauzes met een (bijna) stilstaand tableau (als een afbeelding op de vaas)
- de (extreem) hoekige vormen van armen en/of benen (zoals op de vaas)
- de ingedraaide (parallele) houdingen en bewegingen (zoals op de vaas)
- de plaatsing en het voortbewegen van de dansers op een rij, parallel aan de podiumrand / 'in het platte vlak' (zoals op de vaas)
- onderlichaam en hoofd zijn zijwaarts gedraaid ten opzichte van het publiek, terwijl de romp (torso) getwist is / naar het publiek toe is gedraaid (net als op de vazen)

per juist antwoord

1

16 maximumscore 1

Het antwoord moet de volgende strekking hebben:

Een schandaal maakt een ballet spraakmakend, het levert (gratis) publiciteit op / mensen willen het schandaal met eigen ogen zien/beoordelen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

17 maximumscore 2

- harmonie: de harmonieën lijken niet (zoals volgens de klassieke harmoniewetten) te zoeken naar oplossing in een slotakkoord en/of de harmonieën lijken eindeloos door te bewegen, waardoor de tijd eindeloos lijkt 1
- toonduur (een van de volgende): 1
 - In veel partijen is er sprake van een lange toonduur (en wordt gevolgd door een rust), waardoor de suggestie wordt gewekt dat de tijd eindeloos is.
 - Door de vrije uitvoering van het ritme is het moeilijk te horen waar de tel zit (er is geen duidelijke puls), daardoor is er minder beleving van begrenzing en lijkt de tijd eindeloos.

18 maximumscore 3

drie van de volgende:

- (belichting) De sprookjesachtige / religieuze, lichte sfeer, die ontstaat door het witte licht / De (witte) lichtbundels die ontstaan door het (subtiele) gebruik van een rookmachine.
- (locatie) Het accent op het ongerepte / pure / de setting in de natuur, het oogt als een verlaten kerk. / Aandacht voor het ongerepte / afzondering, de omgeving wordt gevormd door een verlaten gebouw in een bos.
- (decor) Aandacht voor religiositeit, het decor lijkt op een (verlaten / niet afgebouwde) kerk (in een bos). / Aandacht voor het (middeleeuwse) verleden, het decor lijkt op een kerk met (spits)boogramen.
- (kostumering) Aandacht voor het virtuoze, door het gebruik van de balletmaillot kan de virtuoze sprongkracht worden geëtaleerd. / Door de huidkleurige broek wordt de aandacht gevestigd op het lichaam en de virtuoze sprongkracht.
of
Aandacht voor de kunstenaar als buitenstaander / bohemien, Polunin draagt een kapotte / gescheurde broek.
- (grime) De kunstenaar als buitenstaander / bohemien, het niet bedekken van de tattoos kan gezien worden als het neerzetten van Polunin als bohemien, afwijkend van de traditie in klassiek, romantisch ballet.

per juist antwoord

1

Vraag	Antwoord	Scores
19	maximumscore 3	
	<ul style="list-style-type: none"> • romantisch ballet (een van de volgende): 	1
	<ul style="list-style-type: none"> – het ontkennen van de zwaartekracht, bijvoorbeeld hoge sprongen / op de punt van de voet lopen 	
	<ul style="list-style-type: none"> – het gebruik van vocabulaire uit het klassieke ballet (in houding en beweging), bijvoorbeeld uitgedraaide benen / attitudes / sprongen / pirouettes / de opgestrekte lichaamshouding 	
	<ul style="list-style-type: none"> • moderne dans (twee van de volgende): 	2
	<ul style="list-style-type: none"> – het benadrukken van de zwaartekracht (de dans is aards), bijvoorbeeld het gebruik van de vloer / liggen / rollen 	
	<ul style="list-style-type: none"> – het gebruik van 'alledaagse' bewegingen, bijvoorbeeld struikelen / slepen / haperen / vallen 	
	<ul style="list-style-type: none"> – Het lichaam wordt gebruikt als totaal, bijvoorbeeld de romp wordt gebruikt als bewegingsimpuls (contraction and release) / de romp is beweeglijk 	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Blok 3 Filmsterren, werkelijkheid en fictie

20 maximumscore 1

Het antwoord moet de volgende strekking hebben (een van de volgende):

- Film werd (nog) niet gezien als een kunstvorm, daarom wilden acteurs hun naam er liever niet aan verbinden.
- Theater stond / theateracteurs stonden hoger in aanzien dan film / filmacteurs, daarom wilden acteurs hun naam er liever niet aan verbinden.

21 maximumscore 2

- (versterken merk Garbo) Het spelen van de rol van Christina versterkte het merk Garbo vanwege de associatie met stijl / klasse / 'een aristocratisch karakter' / roem / eigenzinnigheid of uniciteit 1
- (vakinhoudelijk interessant voor Garbo) Christina's karakter is gelaagd en/of Christina is excentriek (de onconventionele levensstijl / het 'mannelijke' optreden), dit is interessant voor Garbo want het is een uitdaging om deze gelaagdheid / excentriciteit geloofwaardig neer te zetten 1

22 maximumscore 3

drie van de volgende:

- (het regisseren van de levens van acteurs/actrices / het ensceneren van biografieën van acteurs) De aankondiging dat Garbo terugkomt, nagespeeld/aangekondigd door acteurs in de trailer.
- (het afstemmen van imago en rol) Garbo's persoonlijke leven in Zweden (zoals gemeld in de kranten) is afgestemd op de rol van Christina I (koningin van Zweden) die ze gaat spelen.
- (het afstemmen van imago en rol) Het nieuwsfeit van Garbo's (mogelijke) koninklijke huwelijk is afgestemd op de rol van Christina I die ze gaat spelen.
- (het afstemmen van imago en rol) In Garbo's vertrek uit de schijnwerpers kan een parallel gezien worden met Christina's afstand doen van de troon.
- (het afstemmen van imago en rol) Koningin Christina I wordt neergezet als een eigenzinnige / 'moderne' twintigste-eeuwse vrouw, net als Garbo.

per juist antwoord

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

23 maximumscore 3

drie van de volgende:

- de kunstenaar als genie goddelijke inspiratie / geleid door gevoel / scheppingsdrang: Basquiat als een bezetene aan het werk met een bezem op een meterslang doek / Basquiat werkend aan meerdere doeken met verschillende materialen
- de kunstenaar als individu / originaliteit: Warhol die verrast is door de eigenzinnige werken die Basquiat hem toont / Basquiat als kunstenaar met een eigen taal/boodschap (stem van de straat / true voice from the gutter)
- de kunstenaar als persoon die buiten de maatschappij staat / als antiburgerlijk: Basquiat wordt neergezet als jongen van de straat / wars van regels (graffiti) en ongeschreven wetten (de mores van de high-art-society).
- de kunstenaar die inspiratie put uit het moderne leven / 'van zijn tijd' is: Basquiats werk als exponent van de sub- of straatcultuur van die tijd / werk dat voortkomt uit onder meer de graffiti-scene
- de gekwelde / melancholische kunstenaar, die inspiratie put uit zijn harde/moeilijke bestaan: Basquiat als kunstenaar die leeft in armoede / kunstenaar met een drugsprobleem

per juist antwoord

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

24 maximumscore 4

- verering van Elvis als Hollywoodberoemdheid want (twee van de volgende): 2
 - Het zijn letterlijk uitvergrotingen van Elvis waardoor je automatisch tegen hem op kijkt.
 - Elvis wordt hier getoond in een heroïsche pose: alert (in actie, schietend) / krachtig / confronterend.
 - Ieder portret is afgedrukt op een zilveren canvas, dit verleent de doeken/zijn portretten status.
 - Het zilveren doek kan gezien worden als een verwijzing naar het filmdoek waarop hij schittert.
 - Hij is afgedrukt in meervoud / hij is verdubbeld (of verdrievoudigd), met andere woorden: je kunt niet ontkomen aan de grootsheid van Elvis/zijn aanwezigheid in onze realiteit.
 - Er worden in de tentoonstelling verschillende varianten getoond (en alleen maar Elvissen): je kunt niet ontkomen aan de grootsheid van Elvis/zijn aanwezigheid in onze realiteit.
 - Bij de afgebeelde Elvis ontbreekt een achtergrond, hierdoor missen tijd en plaats en wordt hij letterlijk vereeuwigd.
- bespotten van Elvis als Hollywoodberoemdheid want (twee van de volgende): 2
 - Elvis wordt vermenigvuldigd / in veelvoud gepresenteerd, als een product waarbij het ene product inwisselbaar is voor het andere, in plaats van als een unieke, bijzondere persoon.
 - Elvis wordt (netjes) in een rij gepresenteerd, zoals producten in een supermarkt – hij is dus een product dat verkocht wordt.
 - Elvis wordt afgebeeld als het clichébeeld van de cowboy, in een duidelijk geregisseerde pose. Elvis is geen unieke, persoonlijke figuur, maar een namaakcowboy, gecreëerd door de filmindustrie.
 - Elvis wordt hier in meervoud als filmcowboy gepresenteerd en wordt daarmee behandeld als een marionet die zo van de lopende band van de filmindustrie rolt – het product Elvis gecreëerd door de filmindustrie.
 - Elvis wordt afgebeeld zonder achtergrond/suggestie van tijd en plaats, een bordkartonnen figuur, waarmee ieder verhalend/persoonlijke element ontbreekt.
 - De dubbele en driedubbele Elvis roepen de associatie op met misdrukken – het is een mislukte weergave van Elvis/de heroïsche cowboy, want het is een gecreëerd beeld.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

25 maximumscore 2

twee van de volgende:

- Warhol maakt gebruik van een populaire beroemdheid / een volksheld, die vrijwel elke Amerikaan kent.
- Warhol maakt gebruik van het beeld van (Elvis als) een cowboy, dit sluit aan bij de nationale trots van veel Amerikanen.
- Elvis is een persoon met wie het Amerikaanse publiek zich kan identificeren, de all-American boy die beroemd werd.
- De afbeelding is herkenbaar uit de populaire cultuur (filmwereld, niet elitair) en daarom geschikt voor het merendeel van de Amerikaanse bevolking.
- De afbeelding betreft een direct herkenbaar, figuratief beeld (dit in tegenstelling tot abstracte kunst, zoals het 'ondoorgrondelijke' abstract expressionisme)

per juist antwoord

1

26 maximumscore 2

twee van de volgende:

- Rick zit klem in een afgesloten kleine ruimte, hij kan duidelijk geen kant op en moet de confrontatie met zichzelf aangaan.
- Rick loopt in een kleine ruimte onrustig heen en weer / wisselt zitten en staan af (kan geen rust vinden) / is aan het ijsberen.
- Rick wordt voortdurend met zichzelf geconfronteerd via twee spiegels / Rick gebruikt zijn spiegelbeeld om zichzelf toe te spreken / onder druk te zetten.
- Rick bevindt zich in een volle ruimte met veel rekvisieten, het is druk; net als in zijn hoofd.
- De druk wordt gevisualiseerd door de spiegel die beweegt / trilt onder het geweld, waardoor Rick (in spiegelbeeld) ook onrustig/trillend wordt weergegeven.

per juist antwoord

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

27 maximumscore 2

twee van de volgende:

- het gebruik van / combineren van vele (verhalende) verwijzingen uit films en andere media, zoals *The Wrecking Crew* en de Mansonmoorden
- het gebruik van citaten, zoals het opnemen van bestaande / oude filmbeelden, zoals *The Wrecking Crew*
- het combineren of (direct) naast elkaar hanteren van verschillende stijlen, bijvoorbeeld filmgenres die direct tegenover elkaar worden geplaatst, zoals western, komedie, vechtfilm
- het benadrukken dat beelden en verhalen een constructie zijn (er is niet één waarheid / één verhaal), zoals het koppelen van historische gebeurtenissen als de Mansonmoorden aan een fictief verhaal / gefingeerde personages, zoals Rick Dalton en/of zoals het wijzigen van de loop van de geschiedenis: Sharon Tate die niet wordt vermoord
- het benadrukken dat films / verhalen een constructie zijn, zoals gebeurt op het moment dat Dalton als acteur uit zijn rol van cowboy stapt (filmfragment 3)
- het gebruik van parodie en/of (ironische) stereotypering, de (overdreven) sterk aangezette karakters, zoals de (verbaal) grove/agressieve Rick Dalton (zowel als cowboy als 'als zichzelf') en/of de 'onschuldige, jonge blonde' Sharon Tate, met grote ogen (en grote bril).

per juist antwoord

1

28 maximumscore 2

De theatervormgeving is een liefdesbrief aan het oude Hollywood, want (twee van de volgende):

- de locatie is Hollywood (in de jaren zestig), zo worden in de film opnames van een tv-serie uit Hollywood in de jaren zestig getoond.
- Hollywood vormt letterlijk (en figuurlijk) het decor, bijvoorbeeld de kleedruimte / caravan van Dalton is gestyled volgens de jaren zestigmode en/of de op het doek getoonde films kwamen uit in de jaren zestig.
- De personages dragen kleding en/of attributen die in de jaren zestig in de mode waren, zoals de oversized bril van Sharon Tate.

per juist antwoord

1

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per examinator in de applicatie Wolf. Cito gebruikt deze gegevens voor de analyse van de examens. Om de gegevens voor dit doel met Cito uit te wisselen dient u ze uiterlijk op 25 mei te accorderen.

Ook na 25 mei kunt u nog tot en met 8 juni gegevens voor Cito accorderen. Deze gegevens worden niet meer meegenomen in de hierboven genoemde analyses, maar worden wel meegenomen bij het genereren van de groepsrapportage.

Na accordering voor Cito kunt u in Wolf de gegevens nog wijzigen om ze vervolgens vrij te geven voor het overleg met de externe corrector. Deze optie is relevant als u Wolf ook gebruikt voor uitwisseling van de gegevens met de externe corrector.

6 Bronvermeldingen

Blok 1

- afbeelding 1 digitale reconstructie van de Studiolo van Isabella d'Este, Castello di San Giorgio in Mantua, https://hpc-forge.cineca.it/files/visit_Dissemination/public/Isabella/
- afbeelding 2 grotta van Isabella d'Este, Castello di San Giorgio in Mantua, <http://beaverland.web.fc2.com/women/renaissa/isabella.html>
- afbeelding 3 replica van een paneel uit de grotta van Isabella d'Este, origineel uit 1506, https://www.google.nl/imgres?imgurl=https://www.wga.hu/art/m/mola_ap/musical2.jpg&imgrefurl=https://www.wga.hu/html/m/mola_ap/index.html&h=1067&w=1000&tbnid=RSr6rss60dikZM&tbnh=232&tbnw=217&usq=AI4_-kTd8bgXmz0Kh60oOcoPZUsxuU9MvQ&vet=1&docid=nMRJ43TkRAHkwM&itg=1&hl=nl
- afbeelding 4 Lorenzo Costa de Oudere, *Allegorie op het hof van Isabella*, 1505, [https://en.wikipedia.org/wiki/Allegory_of_Isabella_d%27Este%27s_Coronation#/media/File:All%C3%A9gorie_de_la_cour_d'Isabelle_d'Este,_Costa_\(Louvre_INV_255\)_01.jpg](https://en.wikipedia.org/wiki/Allegory_of_Isabella_d%27Este%27s_Coronation#/media/File:All%C3%A9gorie_de_la_cour_d'Isabelle_d'Este,_Costa_(Louvre_INV_255)_01.jpg)
- afbeelding 5 Detail van *Allegorie op het hof van Isabella*, Lorenzo Costa de Oudere, 1505, [https://en.wikipedia.org/wiki/Allegory_of_Isabella_d%27Este%27s_Coronation#/media/File:All%C3%A9gorie_de_la_cour_d'Isabelle_d'Este,_Costa_\(Louvre_INV_255\)_01.jpg](https://en.wikipedia.org/wiki/Allegory_of_Isabella_d%27Este%27s_Coronation#/media/File:All%C3%A9gorie_de_la_cour_d'Isabelle_d'Este,_Costa_(Louvre_INV_255)_01.jpg)
- afbeelding 6 Titiaan, portret van Isabella d'Este, 1534-1536, [https://en.wikipedia.org/wiki/Portrait_of_Isabella_d%27Este_\(Titian\)#/media/File:Tizian_056.jpg](https://en.wikipedia.org/wiki/Portrait_of_Isabella_d%27Este_(Titian)#/media/File:Tizian_056.jpg)
- afbeelding 7 Judy Chicago, *The Dinner Party*, 1979, <http://h3dendaagsekunst.blogspot.com/2015/11/17-november-2015.html>
- afbeelding 8 Detail van *The Dinner Party*, Judy Chicago, 1979, <https://lizi995390361.wordpress.com/>

- afbeelding 9 Judy Chicago, *The Dinner Party*, 1979,
https://www.brooklynmuseum.org/eascfa/dinner_party/place_settings/isabella_d_este
- afbeelding 10 Foto die Beyoncé op Instagram plaatste op de dag dat haar tweeling een maand oud was, 2018, <https://www.vanityfair.com/style/2017/07/beyonce-twins-photo-instagram-portrait>
- afbeelding 11 Sandro Botticelli, *Madonna met kind en zingende engelen*, ca. 1490,
<https://useum.org/artwork/Mary-with-the-Child-and-Singing-Angels-Sandro-Botticelli-1477>
- geluidsfragment 1 Orlando di Lasso, *Missa super Osculetur me*, 1582,
https://www.youtube.com/watch?v=kWoECqR2_xE
- geluidsfragment 2 Orlando di Lasso, *Allala pia calia*, 1581,
https://www.youtube.com/watch?v=qQhNi_Zx0KU

Blok 2

- afbeelding 1 Marie Taglioni, Italiaans/Zweeds balletdanseres, 1804-1884,
<https://www.barnebys.co.uk/blog/romantic-ballet-the-tutus-of-marie-taglioni>
- afbeelding 2 Valentin Serov, affiche met Anna Pavlova in Théâtre du Châtelet, 1909,
http://collections.vam.ac.uk/item/O1159670/poster-serov/anna-pavlova-poster-poster-serov/?utm_source=vam.ac.uk&utm_medium=redirect&utm_content=images&utm_campaign=legacy-images-2012
- afbeelding 3 Griekse vaas, *Menelas geraakt door de schoonheid van Helen*, collectie Louvre,
<http://arquitecturagriega14artistica.blogspot.com/2017/03/ceramica-griega.html>
- afbeelding 4 Etruskische vaas, *Diomedes*, collectie Louvre, https://it.wikipedia.org/wiki/Ceramica_etrusca#/media/File:Etruscan_amphora_Louvre_E703_side_B.jpg
- film 1 August Bournonville, *La Sylphide*, 1836, uitvoering Royal Danish Ballet in 1988,
https://www.youtube.com/watch?v=R_RFxSLar2A&t=13s
- film 2 Vaslav Nijinsky, *L'Après-midi d'un faune*, 1912, muziek: Claude Debussy, 1894,
https://www.youtube.com/watch?v=V_LrFJsgmJc
- film 3 Hozier en Sergei Polunin, *Take Me To Church*, 2015,
<https://www.youtube.com/watch?v=c-tW0CkvdDI>
- geluidsfragment 1 Claude Debussy, *Prélude à l'après-midi d'un faune*, 1894,
https://www.youtube.com/watch?v=V_LrFJsgmJc

Blok 3

- afbeelding 1 Filmaffiche van voor 1910 zonder namen van acteurs,
https://id.wikipedia.org/wiki/Berkas:Nursing_a_Viper.jpg
- afbeelding 2 Publiciteitsfoto Flaming Star, <http://www.georgesclaudeguilbert.com/mccarthy.pdf>
- afbeelding 3 Double Elvis, https://www.moma.org/learn/moma_learning/andy-warhol-double-elvis-1963/
- afbeelding 4 Expositie van de Silver Elvies in de Ferus Gallery LA,
<https://fredbals.medium.com/bob-dylan-the-strange-journey-of-warhol-s-silver-elvis-c56432cd4f01>
- film 1 Rouben Mamoulian, *Queen Christina*, 1933,
<https://www.imdb.com/title/tt0024481/>
- film 2 Basquiat trailer 1996, <https://www.youtube.com/watch?v=G5WZyvtX5tU>

film 3 Quentin Tarantino, *Once Upon a Time in ... Hollywood*, 2019, DvD
film 4 Sharon Tate in *Once Upon a Time in ... Hollywood*, regie Quentin Tarantino,
2019, DvD

(internetbronnen geraadpleegd 02-09-2021, anders vermeld tussen haakjes)

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling heeft ernaar gestreefd de auteursrechten op hier gebruikt materiaal te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Wie desondanks meent zekere rechten te kunnen doen gelden, wordt verzocht contact op te nemen met Cito.